

Sondaj Çalıpmaları

Onaylayan ertug
Çarþamba, 19 Eylül 2007
Son Güncelleme Çarþamba, 23 Ocak 2008

Sondaj 3 ekibi, kentın 2 deðiþik bölgesinde toplam 4 sondaj çalıpması yapmıþtır. Bu çalıpmaların ilki kent akropolünün k yamaçlarında yoðun olarak tespit edilen seramiklerin üretimle ilgili olup olmayacağına anlamaya yönelik yapılmıþtır (Resim 1). Bölgede ilk sondaja başlamadan önce kazılacak alanın 5x5 m² lik plankaresi çykartılmıþ ve açılan sondaja kent karelemesine olarak 995-1005 açması adı verilmiştir. 995-1005 Açması: Çalıpma öncesi bu açmada çok fazla seramik olacağı tahmin edildi. 5 m² lik açma 4 eþit parçaya ayrılmıþ ve bu parçalara kuzeyden başlayarak sıra ile A, B, C, D isimleri verilmiştir. Daha sonra B bölümünden B bölümünün kazılmasına başlanmıþtır (Resim 3). Çalıpma sırasında tabakalanmayı daha rahat anlayabilmek için bölgede yapılacak diðer sondajlarda daha sağlıklı veri elde edebilmek için 15-20 cm lik seviyeler halinde çalıpılmıþtır. B bölümünde toplam 7 seviyede 160 cm inilmiş, anakaya ile karþılaşmıþ ve 4 tabaka tespit edilmiştir (Resim 4, 5). Çalıpma sırasında farklı dönemlerden çok kaliteli seramikler ele geçmiştir (Resim 6). Akropolün bu bölümünde yapılan çalıpmada Parion kentinde seramik üretimi olabileceğini gösterebilecek çuruf kalıntıları ve hatalı üretim bir kaba rastlanmıþtır. Tabiki ele geçen parçalara bakarsanız burada kesinlikle bir üretim var demek yanlış olacaktır; ancak bu bölümde çalıpmalar devam ettikçe daha net sonuçlara ulaşılacaktır. 995-1030 Açması: Akropolün kuzeyinde yapılan 2. Sondajdır. Bu açmada, 995-1005 açması gibi 4 farklı bölüme ayrılmıþ ve burada D bölümü kazılmıþtır (Resim 7, 8). D bölümünün denizden yüksekliði 14,41 m dir. Bu bölümde çalıpma sondajda elde edilen verilerle tabakalanmaya göre kazı yapıldı ve buna göre 3 tabakalanma tespit edildi. D bölümünde -70 cm de Seviye 2 de çalıpma devam ederken güneyde büyük taşlar, kuzeybatıda da yoðun moloz taşlar bulundu. Çalıpma devam ederken güneyde büyük taşlara baðlantılı kuzeye yönelen ve açmanın kuzeyindeki taş sırası iyice belirledi ancak bu taş sırasının iþlevi henüz bilinmiyor (Resim 9). Bu seviyede biraz daha aşağıya inilince ana kayaya ulaşıldı. Alan temizlenip fotoğraflı çekildikten sonra kapatıldı. Burada yapılan çalıpmada farklı dönemlere ait olabilecek seramikler (Resim 10) ve 3 adet ađırþak bulunmuştur (Resim 11). Bu ađırþaklar yukarıda tam tanımlanamayan duvarların konut alanı ile ilgisi olabileceğini gösterebilir ancak 2. Tabakanın toprağı akıntılı toprağ olduğu düþünüldüğünde bu ađırþaklar herhangi bir şekilde taşınmıþ olabilir. SDJ 3- 3 Açması: Bu açılan sondajın D bölümünün çok uzadıında, öncekiler gibi Akropol yamacında deðil, kent limanının doğusunda Kartal Yuvası denen mevkinin batı yamacında yer almaktadır (Resim 12, 13). 2x6 m ölçülerinde açılan bu sondajda yamaca uygun olarak basamaklı şekilde çalıpma yapıldı. Çalıpmada ilk basamaða A adı verilmiştir. A basamağında -100 cm de inilmiş, bu bölümde çok tahrip olmuş tanımlanamayan bir sikke ve birkaç seramik dıþında bir þey bulunmamıştır. SDJ3-3 açmasında ikinci çalıpma B basamağında yapıldı. Burada 45 cm de moloz taş duvar bulundu (Resim 14). Ayrıca B basamağının -57 cm sinde bir tane Ýmparator Maxentinus (MS. 306-312) sikkesi bulundu (Resim 15). B basamağında çalıpma devam ederken basamağın batısında modern bir su borusu tespit edildi (Resim 16). B basamağında -45 cm de tespit edilen moloz taş duvar büyük ihtimalle bu su borusu çalıpması sırasında kazılmıþtır. Ancak çalıpma yapılan bölgenin yanından geçen modern yoldan çalıpmanın yapıldığı yamaca bakıldığında bu duvarın ettii görülmektedir. Buradaki çalıpmada su borusu nedeniyle daha derine inilemeyeceğinden durduruldu ve açma kapatıldı. SDJ 3- 4 Açması: SDJ 3-4, tiyatronun oturma sıralarının arkasında yüzeyde de çok az izlenebilen kesme taş blokların ortaya çıkartılabilmesi için yapıldı (Resim 17). Çalıpma devam ettikçe kesme taş blokların bir yapının temel kalıntısı olduğu anlaşıldı. Kalıntısının doğusu ve güneyi tahrip edildiğinden yapının hangi yöne doğru gittiğini ve orijinal ölçüsünün ne kadar olduğu anlaşılmadı. Geçen kalıntılarla bu yapı kalıntısının ölçüsü 5.30x5.60 m dir. Üstten bakıldığında temel kalıntıların kuzeyde ve batıda birbirine yaklaştığı görülmektedir (Resim 18). Büyük ihtimalle bu bölümlerin üstüne yapının sütunları yada üst yapının blokları yüzden burada iç ve dıþ bloklar birbirine daha yakın yerleştirilmiştir. Yapının temel kalıntısının ne kadar derine indiğini ve kaç m daha devam ettiğini görebilmek için kuzey ve batı duvarda çalıpılmaya devam edildi. Bu çalıpmalar sırasında kuzeyde ve batıda 2. Sıra kesme taş bloklara -98 cm de 3. Sıra kesme taş bloklara rastlandı. Ayrıca çalıpmalarda kuzey duvara dik gelen tane geç dönem duvarına da rastlanılmıþtır. Kuzey duvarda geç dönem yapıları ile alakalı olabilecek bir adet bizans kandili bulunmuştur. Temel kalıntısında en önemli veriler batı duvardaki çalıpmalarda elde edildi (Resim 19). Bu bölümde bulunan mimari parçalar, yapının tapınak olabileceğini ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bunlardan biri podyum parçası olabilecek mimari parça, diðeri arþitravın faskiya olarak adlandırılan bölümü (Resim 20) son olarak bir korniş bloğudur (Resim 21). 1 hafta süren çalıpma sırasında ele geçen veriler incelendiğinde bu yapı kalıntısının bir tapınaða ait olabileceğini tahmin edilmektedir. Yapının þehrin yeri de bunu destekler niteliktedir çünkü yapı tam tiyatronun oturma sıralarının arkasında yer alıyor ve muhtemelen cephesi tiyatro sahne binasına bakıyordu. Ele geçen korniş bloğu orijinal yapıya aitse küçük bir tapınak olması gerekiyor ancak bu anı elimizdeki yapı kalıntıların temel olduğu düþünüldüğünde küçük bir tapınak için bu kadar büyük temel kalıntıların olması yapı çevresinde kazı sırasında tespit edilen geç dönem kalıntıları yapının tam anlamıyla anlaşılmamasını zorlaştırtıyor. Gelecekte yapılacak çalıpmalarda yapı kalıntısının iþlevi daha iyi anlaşılabilecektir. SONDAJ EKÝBYArþ. Gör. Ertuð ErgürerArkeolog Hatice KoçbaþKonservatör Fatih Pahin Arkeoloji Öðrencisi Mehmet FidanArkeoloji Öðrencisi Burak KahveciArkeoloji Öðrencisi Gökhan TarýmArkeoloji Öðrencisi Osman AkcanArkeoloji Öðrencisi Aypegül YavuzdemirArkeoloji Öðrencisi Gülþah Keser